

softa?

Bild: Pija Lindenbaum

OM DU HADE VARIT UNG på medeltiden hade du förmodligen inte haft så mycket fritid som i dag. Så snart barnen kunde fick de börja arbeta och vid 10–12 års ålder tyckte man att de var vuxna. Skolor fanns inte och bara några få barn, med rika föräldrar, lärde sig läsa. Men trots allt passade barnen förstås på att leka när de kunde. Då blev det mest fantasilekar och sådant som inte krävde någon dyr utrustning, till exempel spelade man kula. Det var också vanligt att både barn och vuxna berättade sagor för varandra.

hållplats medeltiden

De flesta historiker anser att medeltiden startade på 1000-talet i Norden, men redan cirka 500 år tidigare i södra Europa. I Sverige räknar man med att medeltiden tog slut när Gustav Vasa blev kung 1523.

Bild: Pija Lindenbaum

LIVET VAR NOG GANSKA TUFFT på medeltiden och få människor blev äldre än 40 år. Den som blev sjuk fick hoppas på att sjukdomen kunde botas med örter och salvor som munkar och nunnor tillverkade. Maten var mest likadan varje dag: gröt, bröd, kött, fisk och rovor. Eftersom det inte fanns några frysar eller kylskåp saltades kött och fisk så att maten skulle hålla. Både barn och vuxna drack en sorts svagt öl för att skölja ner det salta. Även om vardagen var hård tog man till vara alla tillfällen till fest. Då fanns det mycket mat på bordet, hos dem som hade råd, och alla dansade och lekte tillsammans.

hållplats | medeltiden

De flesta historiker anser att medeltiden startade på 1000-talet i Norden, men redan cirka 500 år tidigare i södra Europa. I Sverige räknar man med att medeltiden tog slut när Gustav Vasa blev kung 1523.

häng?

Bild: Pija Lindenbaum

PÅ MEDELTIMEN VAR DET OTÄNKBART för en gift kvinna att visa sitt hår eller delar av armar och ben. Giftnor bar mössor eller hättor och hellånga klänningar för att inte skämma ut sig. Det var inte modernt att vara smal och både män och kvinnor ville att det skulle se ut som att de hade mat i överflöd och latade sig hela dagarna. För adelspojkar var det mode att ha åtsittande hosor (benvärmare) och kort jacka, och på samma sätt som i dag upprördes många äldre över att några visade för mycket av baken.

H

hållplats | medeltiden

De flesta historiker anser att medeltiden startade på 1000-talet i Norden, men redan cirka 500 år tidigare i södra Europa. I Sverige räknar man med att medeltiden tog slut när Gustav Vasa blev kung 1523.

OM DU TYCKER ATT DET ÄR JOBBIGT med bra bordsskick hade du nog trivts på medeltiden. Då var det ok att torka av sig på byxorna, äta med händerna och kladda vid bordet. Tallrik och bestick användes inte på samma sätt som i dag. Gröt åt till exempel hela familjen ur samma skål, fast med var sin sked. Även kring bordet hos rika sörplades det och smaskades. Om det var någon maträtt man inte gillade var det bara att spotta ut rakt på golvet. Soporna samlades ihop och kastades ut genom fönstret. Från detta kommer uttrycket *se upp*, som man ropade för att varna folk på gatan från att få sopor i huvudet.

hållplats H medeltiden

De flesta historiker anser att medeltiden startade på 1000-talet i Norden, men redan cirka 500 år tidigare i södra Europa. I Sverige räknar man med att medeltiden tog slut när Gustav Vasa blev kung 1523.

gosedjur?

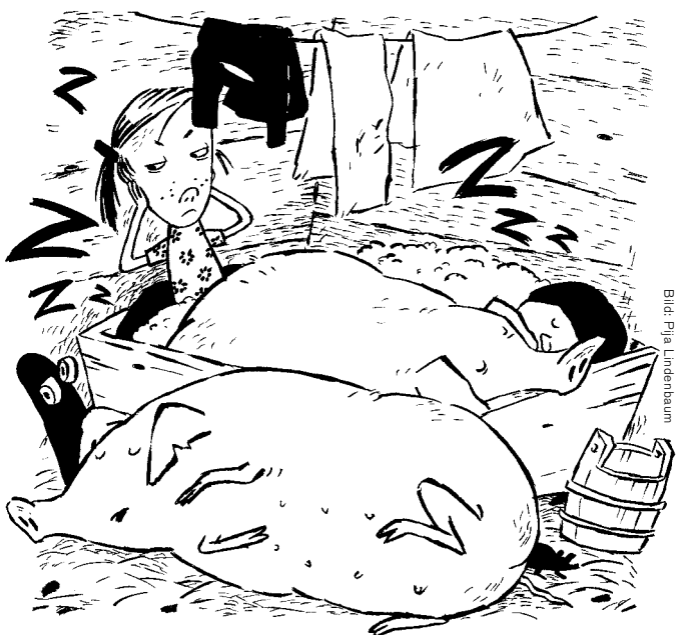

Bild: Pija Lindenbaum

OM DU HADE VUXIT UPP på medeltiden hade du förmodligen levt väldigt nära din familj. På vintern kunde barn och vuxna sova tillsammans med familjens djur i samma rum. Det var ett bra sätt för alla att hålla värmen, och ute hade djuren kanske frusit ihjäl. Badrum fanns inte och man tvättade sig bara i en balja någon gång då och då. Om man inte bodde i en stad, förstås. Där fanns det badstugor där de som hade råd kunde tvätta sig och umgås. Det sägs att stanken från Städernas smuts och sopor kändes på långt håll, men det var antagligen alla vana vid.

H

hållplats | medeltiden

De flesta historiker anser att medeltiden startade på 1000-talet i Norden, men redan cirka 500 år tidigare i södra Europa. I Sverige räknar man med att medeltiden tog slut när Gustav Vasa blev kung 1523.

uppkopplad?

Bild: Pija Lindenbaum

DET VAR INTE LÄTT ATT FÅ VETA vad som hände ute i världen på medeltiden, men ibland kom det gesäller vandrande. Det var unga människor som hade varit och lärt sig yrken som smed eller snickare hos mästare i andra delar av Europa. Gesällerna kunde berätta nyheter om kungar, krig och sjukdomar, men informationen var förstås ofta flera månader gammal. Några andra som vandrade från plats till plats var gycklarna. När de sjöng och uppträdde vävde de in berättelser om vad som hände i världen. Annars var det mest prästerna som stod för nyheterna, det vill säga det som kyrkan och kungen ville berätta.

hållplats H medeltiden

De flesta historiker anser att medeltiden startade på 1000-talet i Norden, men redan cirka 500 år tidigare i södra Europa. I Sverige räknar man med att medeltiden tog slut när Gustav Vasa blev kung 1523.